

Dødsbrande og omkomne ved brand – 2008 og første halvår af 2009

Langt de fleste dødsbrande sker i boligen. Det fremgår af dette nyhedsbrev, der undersøger udviklingen i dødsbrande og omkomne ved brand og gennemgår de faktorer, der karakteriserer dødsbrande og omkomne ved brand. Disse oplysninger kan bruges til at forebygge dødsbrande.

Nyhedsbrevet sætter fokus på brande i boliger – det sted hvor flest mennesker omkommer ved brand – og indeholder bl.a. information om:

- Dødsbrande og omkomne ved brand, 1960-2008.
- Mænd og kvinder omkommet ved brand, 1984-2008.
- Relativ risiko for at omkomme ved brand, fordelt på køn og aldersgrupper, 2001-2008.
- Dødsbrande og omkomne ved boligbrande, 2000-2008.
- Brandårsager og arnesteder i forbindelse med omkomne ved boligbrande, 2004-2008.
- Dødsbrande og omkomne ved brand i første halvår af 2009.

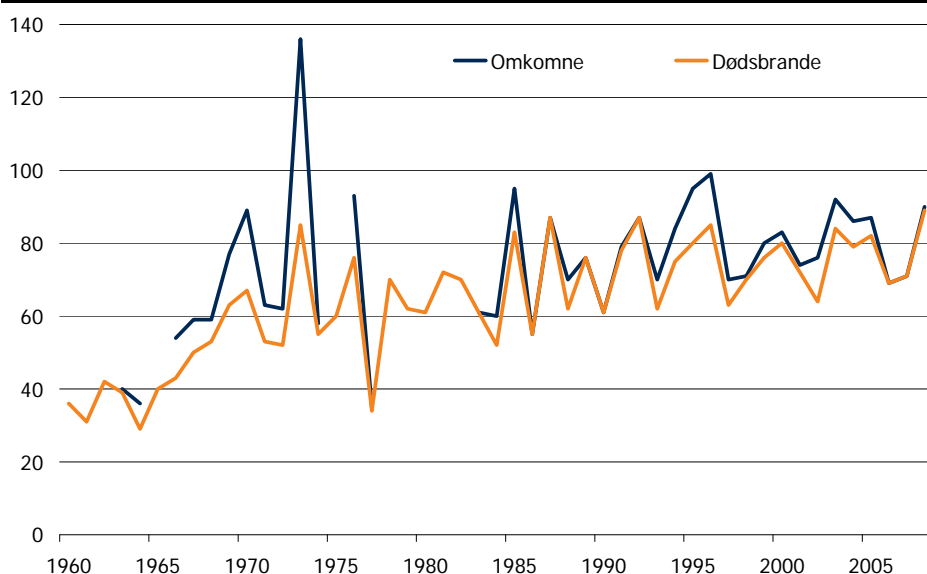
Dødsbrande og omkomne ved brand

Dødsbrand: En brand, hvor én eller flere personer omkommer som følge af branden.

Omkommen ved brand: En person, der omkommer som følge af brandpåvirkning under branden eller inden for 30 dage efter branden. Dødsårsagen vil typisk være røgforgiftning eller forbrænding.

Dødsbrande og omkomne ved brand

Figur 1: Antal dødsbrande og omkomne ved brand, 1960-2008

Note: Data for antal omkomne mangler for nogle år i perioden 1960-1983.

Kilder: Dødsbrandsdatabasen og Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut, n = 3.246 dødsbrande, n = 2.913 omkomne ved brand

Antallet af registrerede dødsbrande og omkomne ved brand varierer en del fra år til år. Da der ved nogle brande omkommer mere end én person, er der for de fleste år flere omkomne ved brand end antal dødsbrande (figur 1).

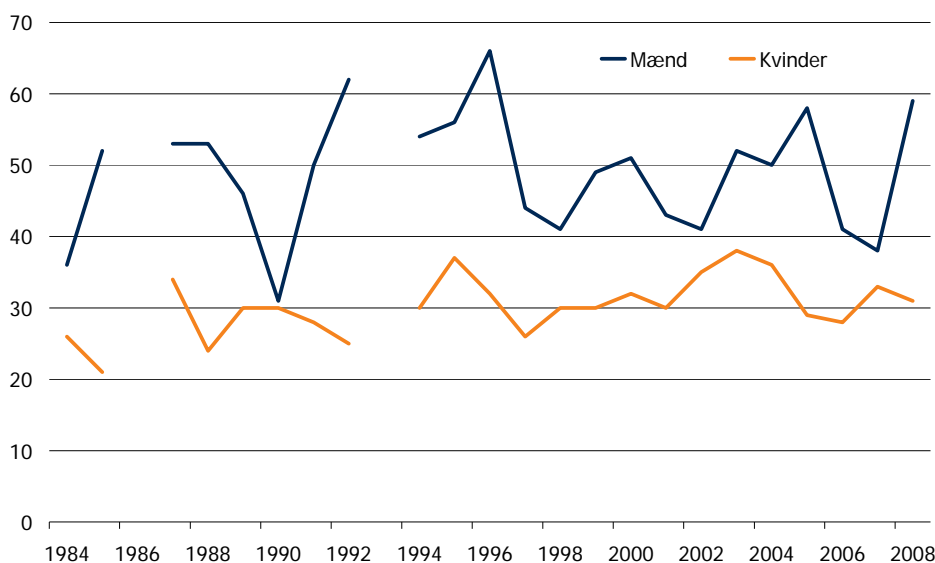
- I 2008 omkom 90 personer ved 89 dødsbrande i Danmark. Det er det hidtil største antal dødsbrande, der er registreret et enkelt år, hvorimod der tidligere har været flere omkomne.
- I perioden 1983-2008 har der i gennemsnit været 73 dødsbrande med i gennemsnit 78 omkomne pr. år.

Flere mænd end kvinder omkommer ved brand

Antallet af mænd, der omkommer ved brand pr. år, varierer betydeligt mere end det tilsvarende antal kvinder (figur 2).

- I 2008 omkom 59 mænd og 31 kvinder ved brand, dvs. at der omkom næsten dobbelt så mange mænd som kvinder.
- I perioden 1984-2008 er der i gennemsnit omkommet 49 mænd og 30 kvinder ved brand pr. år.

Figur 2: Antal mænd og kvinder omkommet ved brand, 1984-2008

Note: I 1989 og 1993 blev antal omkomne ved brand ikke opgjort fordelt på køn.

Kilder: Dødsbrandsdatabasen og Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut, n = 1.126 mænd, n = 695 kvinder

Der er næsten lige mange mænd og kvinder i den danske befolkning, så ovenstående betyder, at mænd har en ca. 1,6 gange så stor risiko for at omkomme ved brand som kvinder.

Risikoen for at omkomme ved brand stiger med alderen

I figur 3 vises seks forskellige aldersgruppers risiko for at omkomme ved brand set i forhold til normalrisikoen i befolkningen. De tre aldersgrup-

Data

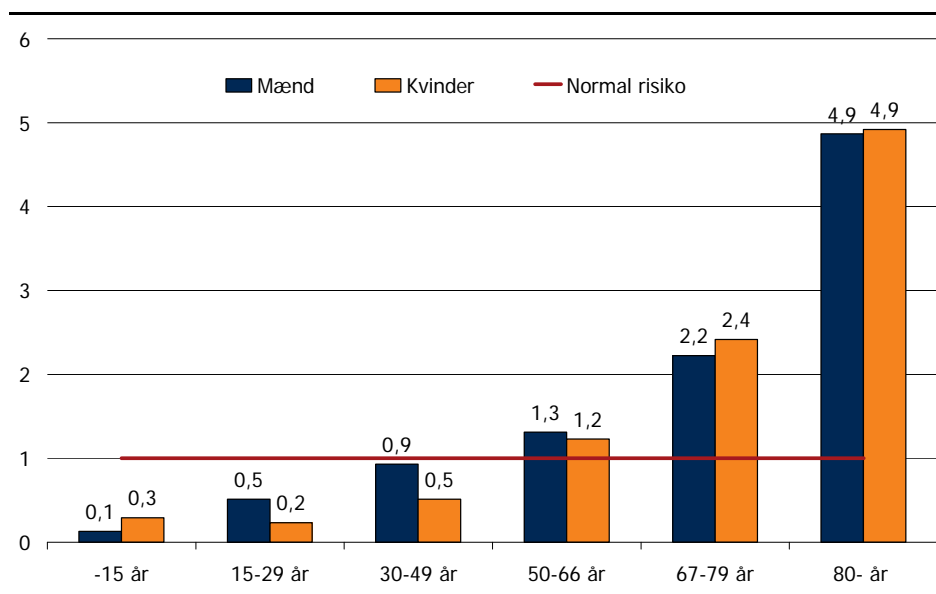
Beredskabsstyrelsen har siden 2004 registreret oplysninger om dødsbrande og omkomne ved brand i Dødsbrandsdatabasen. Samtidig overtog og digitaliserede Beredskabsstyrelsen opgørelser over dødsbrande og omkomne ved brand fra 1960 til 2004 samt mere detaljerede opgørelser fra 1989 til 2004 fra Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut.

Oplysningerne om dødsbrande og omkomne ved brand stammer primært fra systematisk indsamlede presseklip, men suppleres med oplysninger fra Rigshospitalets brandsårsafdeling, politiet og det kommunale redningsberedskab.

per over 50 år har en forøget relativ risiko for at omkomme ved brand, og dette er særlig udtalt for personer over 80 år.

- De 67-79 årige har en mere end dobbelt så stor risiko for at omkomme ved brand som normalrisikoen.
- For personer over 80 år er denne relative risiko ca. fem gange så stor som normalrisikoen.

Figur 3: Relativ risiko for at omkomme ved brand, fordelt på alder og køn, 2001-2008

Kilder: Dødsbrandsdatabasen, Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut og Danmarks Statistik – statistikbanken.dk, omkomne ved brand: n = 382 mænd, n = 260 kvinder

Mænd i aldersgrupperne 15-29 år, 30-49 år og 50-66 år har ifølge figur 3 en større risiko for at omkomme ved brand end kvinder i de tilsvarende aldersgrupper. Da antallet af omkomne i aldersgruppen 15-19 år er relativt lille, er det hovedsageligt mænd i aldersgrupperne 30-49 år og 50-66 år, der bidrager til mænds overdødelighed (se figur 2).

Størst risiko for dødsbrande i boliger

Dødsbrande sker i sagens natur, hvor personer opholder sig, hvor der er noget, der kan starte en brand, og på steder eller i situationer, hvor det kan være vanskeligt at komme væk fra branden eller slukke den.

Figur 4 viser, hvor dødsbrande forekommer, og hvor mange dødsbrande og omkomne ved brand, der er i gennemsnit pr. år på forskellige brandsteder. I den viste periode fandt lidt over 91 % af dødsbrandene sted i boliger og lidt under 91 % af de omkomne omkom ved boligbrande. Til sammenligning er de tilsvarende tal i forbindelse med bilbrande hhv. 3,9 % og 4,5 %.

- I 2008 blev der registreret 82 dødsbrande i boliger, hvilket er det hidtil største antal registreret i perioden 1989-2008.

Relativ risiko

Den relative risiko beskriver om befolkningsgrupper er enten under- eller overrepræsenteret i forhold til den andel, som gruppen udgør af den samlede befolkning.

Den normale risiko udtrykker, at andelen af risikogruppen, der omkommer i brand, nøjagtigt svarer til den andel, som risikogruppen udgør af den samlede befolkning.

En relativ risiko lavere end 1 udtrykker, at gruppen er underrepræsenteret.

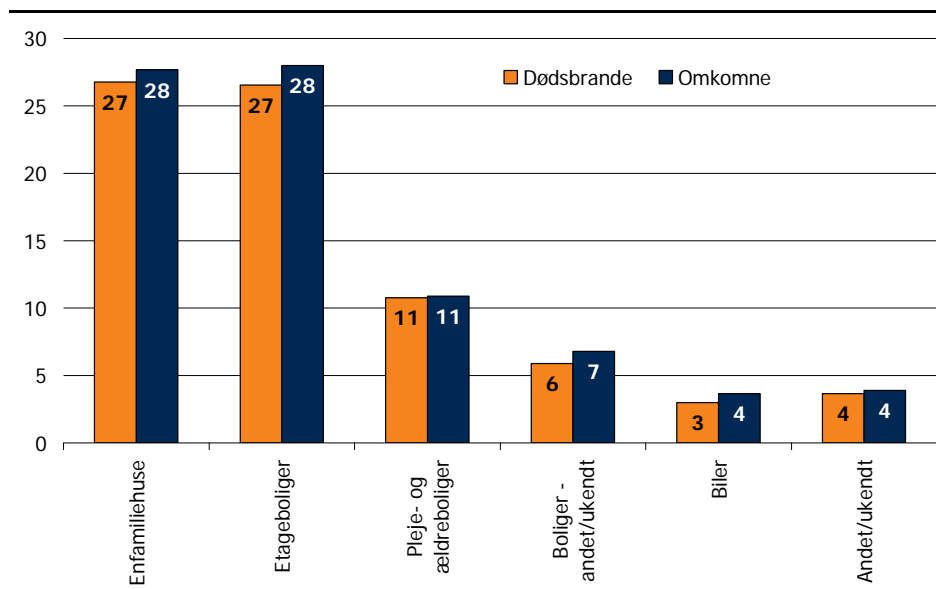
En relativ risiko større end 1 udtrykker, at gruppen er overrepræsenteret.

Bolig

Bolig omfatter her enfamiliehuse, etageboliger, pleje- og ældreboliger, samt anden bolig, se definition af boligtyper nedenfor.

- Det gennemsnitlige antal dødsbrande i boliger pr. år i perioden 1989-2008 er 66,3.

Figur 4: Gennemsnitligt antal dødsbrande og omkomne ved brand pr. år fordelt på brandsted, 2000-2008

Kilder: Dødsbrandsdatabasen og Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut, n = 690 dødsbrande, n = 728 omkomne ved brand

Det fremgår af figur 4, at det gennemsnitlige antal dødsbrande og omkomne ved brand er lige stort i enfamiliehuse og etageboliger. Dette var dog ikke tilfældet i 2008, hvor der blev registreret et rekordstort antal dødsbrande i enfamiliehuse, nemlig 38, mod 30 dødsbrande i etageboliger.

For at vurdere risikoen for dødsbrande i de forskellige boligtyper kan de sættes i forhold til antallet af boliger. Herved ses det, at der forekommer ca. 1,9 dødsbrande pr. år pr. 100.000 enfamiliehuse, ca. 2,6 dødsbrande pr. år pr. 100.000 etageboliger og ca. 14,2 dødsbrande pr. år pr. 100.000 pleje- og ældreboliger. Der er således en lidt større risiko for dødsbrande i etageboliger sammenlignet med enfamiliehuse, og en markant større risiko for dødsbrande i pleje- og ældreboliger sammenlignet med de to andre boligtyper.

Dette betyder ikke, at pleje- og ældreboliger i sig selv er farlige at bo i. Snarere at de personer, der flytter ind i pleje- og ældreboliger, netop er personer, der f.eks. på grund af alderdomssvækkelse, handicap, demens eller lignende har en forøget risiko for at komme i en situation, der fører til en dødsbrand.

Rygning er årsag til flest omkomne ved boligbrande

Figur 5 viser antallet af omkomne ved brand i boliger fordelt på brandårsager. Rygning er den klart hyppigste årsag til, at personer omkommer ved brand, efterfulgt af elbrande, uforsigtighed ved madlavning og stearinlys.

Boligtyper

Enfamiliehuse: Stuehuse, fritliggende enfamiliehuse, kæde-, række- og dobbelthuse (med lodret adskillelse mellem boligenhederne).

Etageboliger: Bolig med vandret adskillelse mellem boligenhederne, omfatter boliger med to eller flere boligenheder.

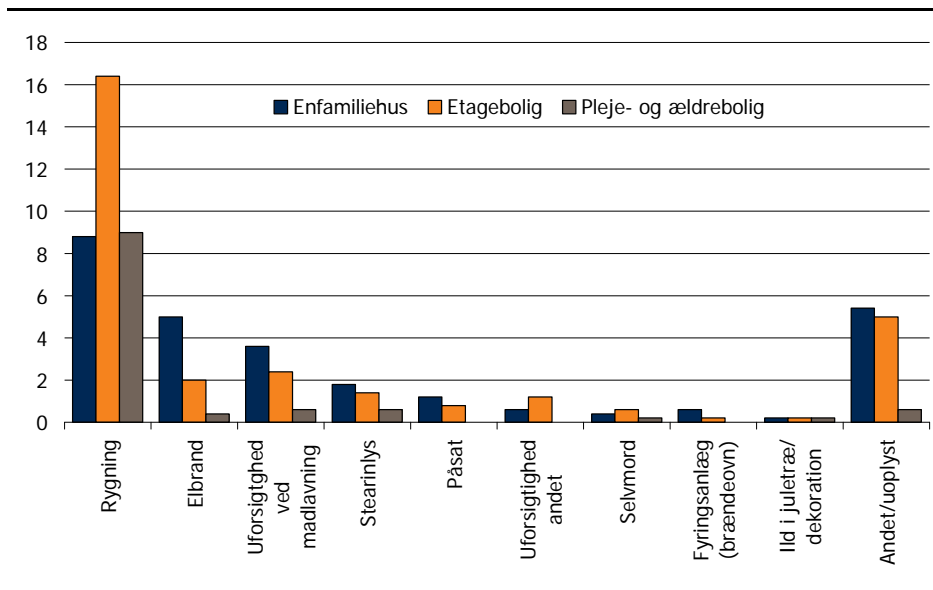
Pleje- og ældreboliger: Plejehjem, beskyttede boliger, plejeboliger og almene ældreboliger.

Anden/ukendt bolig: F.eks. sommerhus, hotel, kollegieværelse, fængsel, eller rum, f.eks. stue, uden angivelse af boligtype.

Antal boliger

Beregninger på baggrund af tal fra Danmarks Statistik viser, at der i 2008 var ca. 1.452.000 boliger i enfamiliehuse, 1.040.000 i etageboliger og 77.000 i pleje- og ældreboliger (Nyt fra Danmarks Statistik nr. 280 og 526, 2008).

Figur 5: Gennemsnitligt antal omkomne ved boligbrande pr. år fordelt på brandårsager, 2004-2008

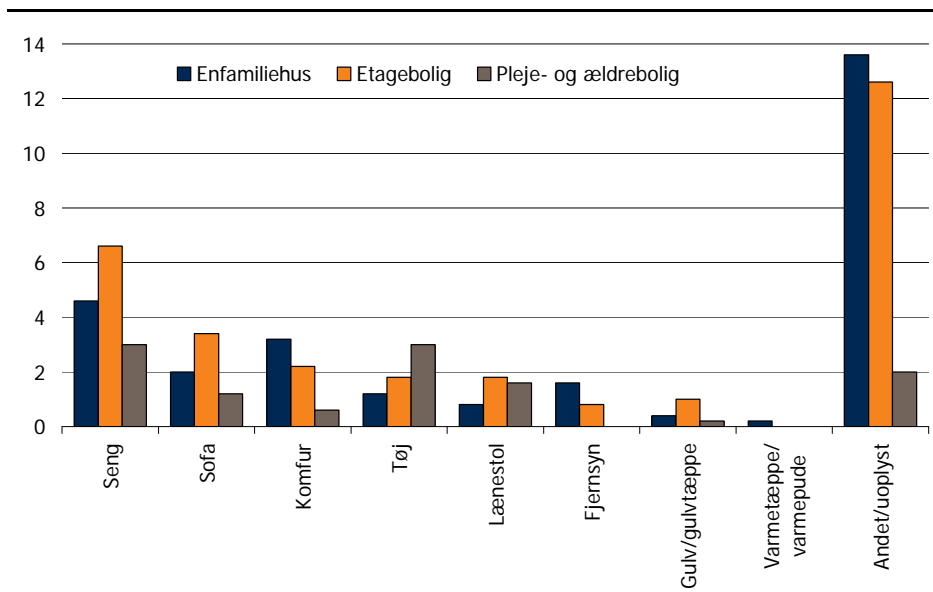
Kilde: Dødsbrandsdatabasen, n = 347 omkomne ved brand

Set i forhold til boligmassen er risikoen for at omkomme ved en brand som følge af rygning størst i ældre- og plejeboliger, efterfulgt af etageboliger og enfamiliehuse. Også dødsbrande forårsaget af stearinlys forekommer relativt oftere i pleje- og ældreboliger end i enfamiliehuse og etageboliger.

Omkomne ved boligbrande fordelt på arnesteder

Figur 6 viser antallet af omkomne ved boligbrande fordelt på arnesteder.

Figur 6: Gennemsnitligt antal omkomne ved boligbrande pr. år fordelt på arnesteder, 2004-2008

Kilde: Dødsbrandsdatabasen, n = 347 omkomne ved brand

Data er desværre mangelfulde for enfamiliehuse og etageboliger, men for pleje- og ældreboliger ses det, at seng og tøj er de hyppigst registrerede arnesteder.

Dette kan hænge sammen med, at dødsbrande forårsaget af den hyppigste brandårsag, rygning, ofte sker i personnære ting som tøj og møbler. Desuden kan rygning i sengen være associeret med f.eks. større sandsynlighed for at falde i søvn eller med et bevægehandicap, hvilket vil medføre ringere chance for at opdage eller undvige branden.

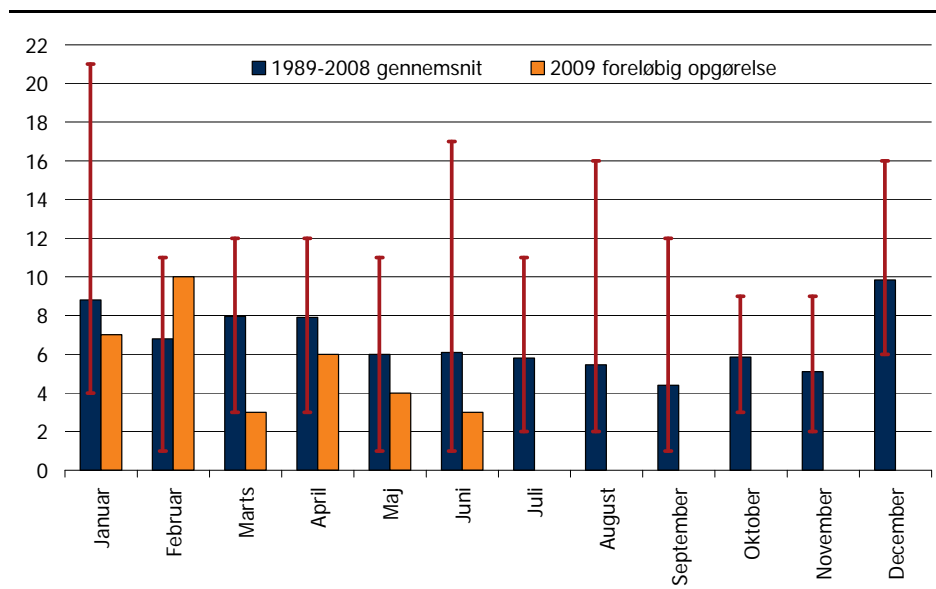
33 omkomne ved brand i første halvår af 2009

Den seneste opgørelse (pr. 31. oktober) over dødsbrande og omkomne ved brand viser, at der i første halvår af 2009 er registreret 33 omkomne ved brand i 32 dødsbrande. Dette er væsentligt færre end de 55 omkomne ved brand i første halvår af 2008 og under gennemsnittet på 43 omkomne i første halvår (i perioden 1989-2008).

Blandt de omkomne i første halvår af 2009 var der 20 mænd og 13 kvinder, dvs. at der er omkommet ca. 1,5 gange så mange mænd som kvinder.

De blå søjler i figur 7 viser, hvor mange personer der i gennemsnit er omkommet måned for måned i de seneste 23 år. De røde linjer forbinder punkter, der angiver det største og mindste antal omkomne pr. måned (i perioden 1989-2008).

Figur 7: Antal omkomne ved brand fordelt på måneder, 1989-2008 og foreløbige antal for 2009

Kilder: Dødsbrandsdatabasen og Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut, n = 1.633 omkomne ved brand

Figuren viser desuden en foreløbig opgørelse over antallet af omkomne ved brand fordelt på de første seks måneder af 2009 (orange søjler).

Antallet af omkomne ved brand i de enkelte måneder varierer en del fra år til år. I 2009 ligger antallet af omkomne ved brand, i fem af de seks første måneder, under gennemsnittet for de seneste 19 år. Kun antallet af omkomne ved brand i februar ligger over gennemsnittet, men dog indenfor såvel den forventede statistiske variation som det tidligere observerede antal omkomne.

Sammenfatning

Konklusioner om dødsbrande og omkomne ved brand:

- I 2008 er der registreret 89 dødsbrande, hvilket er det hidtil største antal (1960-2008).
- I 2008 omkom 90 personer ved brand.
- I 2008 er der registreret det hidtil største antal dødsbrande i boliger (1989-2008).
- I 2008 omkom dobbelt så mange mænd som kvinder ved brand.
- Mænd har i gennemsnit en ca. 1,6 gange så stor risiko for at omkomme ved brand som kvinder.
- Ældre personer over 67 år har en væsentligt forøget risiko for at omkomme ved brand.
- Ca. 91 % af de personer, der omkommer ved brand, omkommer i boligbrande (2000-2008).
- Det største antal dødsbrande forekommer i enfamiliehuse og etageboliger.
- Risikoen for, at der opstår en dødsbrand, er størst i pleje- og ældreboliger.
- Rygning er den hyppigste årsag til omkomne ved brand i boliger.
- De hyppigste arnesteder for brande med omkomne er personnære ting som tøj og møbler.
- I første halvår af 2009 er der registreret 33 omkomne ved 32 dødsbrande.

Hvis du vil vide mere

På Beredskabsstyrelsens hjemmeside www.brs.dk under menupunktet "Statistik" findes mere information om Beredskabsstyrelsens statistikker, herunder redningsberedskabets statistikbank, statistikbank.brs.dk.

Rapporten "Dødsbrande i Danmark 2007" findes under menupunktet publikationer og kan ses på http://www.brs.dk/folder/doedsbrande_2007/index.htm

En oversigt over tidligere publicerede nyhedsbreve og tilmelding til abonnement kan findes på <http://www.brs.dk/nyhed/stat/index.htm>

Information om forebyggelse kan findes på <http://www.brs.dk/fagomrade/tilsyn/sta/forebyggelseogkampagner.htm>

Kontakt

Spørgsmål knyttet til nyhedsbrevet kan rettes til Beredskabsstyrelsen på tlf. 45 90 60 00 eller e-mail statistik@brs.dk.